

บ้านธรรมบาล

คุณยายหลังใหม่ถูกสร้างขึ้นในพื้นที่ผืนใหม่ ๒,๐๐๐ ไร่ บริเวณใกล้หมู่บ้านปฏิบัติธรรมซึ่งอยู่ข้างโรงเรียน พระปริยัติธรรม ด้วยความเห็นชอบของทุก ๆ ฝ่าย ที่อยากให้คุณยายได้อยู่ในที่พักอาศัยอันเหมาะสม เอื้ออำนวยต่อสุขภาพ ร่างกายสังขารของท่านเมื่อย่างเข้าสู่ปัจฉิมวัย ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมปัจจัย ของลูกศิษย์ลูกหาที่ใกล้ชิดและผู้ใฝ่บุญทั้งหลายที่ทราบข่าว จึงได้สำเร็จเป็นกุฏิหลังใหม่ขึ้นมา

เมื่อกุฏิหลังใหม่สร้างเสร็จเรียบร้อยดีแล้ว หลวงพ่อธัมมชโย ได้ตั้งชื่ออันเป็นมงคลให้กุฏิหลังใหม่นี้ว่า **“บ้านธรรมบาล”** แปลว่า **บ้านที่มีธรรมเป็นเครื่องคุ้มครอง** และกำหนดให้เอาวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นวันขึ้นกุฏิหลังใหม่ ซึ่งในวัน

นี้ พระเถระผู้ใหญ่ของวัดได้มาเจริญพระพุทธมนต์ คุณยายและ
เจ้าภาพได้ร่วมกันถวายภัตตาหารเพล ถวายดวงแก้ว ปัจจัยและ
ไทยธรรม และได้มีการปล่อยปลาที่ทำหน้ากุฏิหลังใหม่ด้วย

บ้านธรรมบาล หรือกุฏิคุณยายหลังใหม่นี้ ได้ออกแบบให้
สอดคล้องกับลักษณะการใช้งานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และการ
ทำกิจวัตรประจำวันของคุณยายให้มากที่สุด

ลักษณะอาคาร สร้างเป็นอาคารคอนกรีตแข็งแรง ยก
พื้นเดี่ยว ๆ ชั้นเดียว ๒ หลัง แต่ละหลังห่างกันเล็กน้อย มีระเบียบ
ทางเดินและหลังคาเชื่อมติดกัน เพื่อให้มีพื้นที่ในชายคาสำหรับ
คุณยายได้เดินออกกำลังกาย ทางขึ้นกุฏิฝั่งที่พักของคุณยายไม่มี
ขั้นบันได แต่จะเทพื้นทำเป็นแบบลาดเอียง เพื่อสะดวกในการ
เดินและใช้รถเข็น จะมีที่จอดรถอยู่ติดทางขึ้นกุฏิ

ที่กุฏิหลังใหม่นี้จะมีรั้วโปร่ง ๆ และคูน้ำ ๒ ข้างกันเป็น
อาณาบริเวณ เพื่อให้คุณยายได้มีความเป็นส่วนตัว และป้องกันการ
การรบกวนจากบุคคลภายนอก

ด้านหน้ากุฏิจะเป็นคูน้ากว้าง มีการทำท่อน้ำ และทำชั้น
บันไดทางลงไป เพื่อให้คุณยายได้เดินลงไปปล่อยปลา หรือเลี้ยง
ปลาได้

บริเวณพื้นที่รอบ ๆ ภูมิ จะมีถนนวนรอบ เพื่อความสะดวกในการนำรถมาจอดรับส่งคุณยาย และยังได้ใช้เป็นทางเดินให้ท่านได้เดินออกกำลังกาย บริเวณพื้นที่ที่เหลือ จะมีต้นไม้ขนาดใหญ่ทั้งหลาย ทั้งต้นไม้ใหญ่ที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ เช่น ต้นทองกวาวดอกสีแสดสดใส และต้นไม้ใหญ่ที่ขุดล้อมเอามาปลูก มีต้นไม้หอมชนิดต่าง ๆ เช่น ต้นพุท ต้นโมก ต้นแก้ว ต้นบุนนาคนันปีบ ต้นจันทน์ ต้นสัตบรรณ ฯลฯ

ต้นสัตบรรณนี้เป็นต้นไม้ใหญ่ ช่วงหลัง ๆ ออกดอกทุกปี ดอกเป็นช่อสีขาวอมเขียวอ่อน ๆ กลิ่นหอมฟุ้งกระจายไปทั่วพื้นที่ที่เหลือจากนี้จะเป็นสนามหญ้าทั้งหมด ดูเขียวชอุ่ม สดชื่นสบายตา

ตอนเช้า ๆ ประมาณ ๖ โมงกว่า ๆ อากาศกำลังสดชื่นปลอดโปร่ง พี่อาร์พินธุ์จะพาคุณยายลงมาสูดอากาศบริสุทธิ์และเดินออกกำลังกายรอบ ๆ ภูมิตามทางเดินข้างล่าง คุณยายจะเดินสลับกับการหยุดยืนพักทำท่ากายบริหาร พี่อาร์พินธุ์จะทำท่ากายบริหารให้คุณยายดูพร้อมไปกับการนับ คุณยายก็จะนับและทำตาม ท่ากายบริหารส่วนใหญ่เป็นท่าแกว่งแขนเบา ๆ ทำยกแขนชูเหนือศีรษะ ยกขึ้นยกลง เสร็จแล้วท่านก็จะค่อย ๆ เดินต่อไป ระหว่างเดินท่านก็จะดูความเรียบร้อยบริเวณรอบ ๆ ภูมิ

รวมไปถึงต้นไม้ต่าง ๆ ไม่ว่าต้นไม้ต้นไหนออกดอกออกผล โดยเฉพาะดอกไม้ที่มีสีสดใส ท่านจะมองเห็นและชี้ชวนให้ดู พร้อมทั้งถามว่า ดอกอะไร บางครั้งท่านจะกลับมาพร้อมด้วยดอกกลิ่นหอมที่ร่วงอยู่ตามพื้น ดอกชงโคสีชมพูอมม่วงของต้นที่อยู่หลังบ้าน หรือไม้ก้ามปลาของต้นที่อยู่ข้างรั้ว ตามปกติคุณยายท่านจะเดินวนรอบกุฏิ ๑ รอบใหญ่ แล้วขึ้นมานั่งพักก่อนที่จะรับประทานอาหารเข้า แต่ถ้าคุณยายไม่เหนื่อยมากท่านจะเดินถึง ๒ รอบ

หลังจากรับประทานอาหารเข้าหรือเพลเสร็จ นั่งพักสักครู่หนึ่ง คุณยายก็จะออกมาเดินย่อยอาหารอีก แต่เป็นการเดินรอบ ๆ บริเวณระเบียงกุฏิข้างบน ซึ่งจะทำเป็นระเบียบรอบตัวอาคาร มีราวสแตนเลสล้อมรอบระเบียง

บ้านธรรมบาลนี้จะอยู่ในทำเลที่อยู่ใกล้พระเณรมาก เพราะอยู่ติดกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม ถัดไปทางทิศเหนืออีกหน่อยหนึ่งก็เป็นรุตงค์พระ เวลาพระเณรท่านเดินไปฉ้น หรือเดินไปรับบิณฑบาต ทั้งขาไปและกลับ ท่านก็จะเดินเป็นกลุ่มเป็นแถวตามแนวทิวสนผ่านกุฏิคุณยาย ที่กุฏิคุณยายจะมีหน้าต่างและประตูเป็นกระฉาก เมื่อเปิดม่านออกจะเห็นรอบนอกได้อย่างชัดเจน รวมทั้งบรรยากาศที่มีพระเณรเดินผ่านไปมา คุณยายท่านจะชอบมองพระเณรที่เดินผ่านไปมา สายตาของคุณยายดี

มาก แม้พระเณรท่านเดินอยู่ไกล ๆ อีกฟากหนึ่ง คุณยายท่านก็มองเห็นมาแต่ไกล ท่านมักพนมมือยกไหว้ หรือไม่ท่านก็ค่อย ๆ เอานิ้วชี้นับพระเณรที่เดินผ่านไปทีละรูปว่ามีกี่รูป คุณยายชอบการนับมาก

ตอนเช้าบางวัน คุณยายท่านจะออกมาใส่บาตรที่ตรงประตูรั้วหน้ากุฏิ อาหารที่ใส่เป็นพวกขนมหรือของแห้ง เวลาคุณยายใส่บาตร ท่านจะค่อย ๆ หย่อนของใส่ลงไปในบาตรด้วยความสำรวมระวังและเคารพในทาน คุณยายท่านจะเป็นผู้เคารพในการทำทานทุก ๆ อย่าง ท่านทำให้ดูและยังได้เมตตาสอนว่า “จะ**ทำบุญทำทานอะไรเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ให้จบอธิษฐานทุกครั้ง**” และหนึ่งในคำอธิษฐานที่ข้าพเจ้ามักจะได้ยินคุณยายอธิษฐานอยู่เสมอ ๆ และบ่อย ๆ คือ “**ขอให้ปราศจากคนพาลไปทุกภพทุกชาติ ตราบเข้าสู่พระนิพพาน**”

เมื่อหย่อนของใส่ลงในบาตรเสร็จ คุณยายท่านก็จะยกมือไหว้พระแต่ละรูปด้วยความเคารพ จนพระรูปสุดท้ายเดินผ่านไป คุณยายจึงค่อยลดมือลง พระที่ท่านมารับบาตรจากมือคุณยาย ท่านคงปีติไม่น้อย ทุกรูปเดินมาอย่างสำรวมระวัง มาหยุดยืนอยู่ตรงหน้าคุณยาย ค่อย ๆ น้อมก้มตัวเล็กน้อยเปิดฝ่ารับบาตรจากคุณยาย ลักษณะท่าทางและสายตาของพระแต่ละรูป เหมือนจะ

บอกว่า “ขอให้คุณยายได้บุญกับพระเยอะๆ” พระบางรูปพอคุณยายใส่บาตรเสร็จแล้ว ก็ให้พรคุณยาย มีคำให้พรหลายอย่าง แต่ที่เหมือนกันทุกรูปคือ “ขอให้คุณยายมีสุขภาพแข็งแรงอายุยืนยาว”

เพราะที่กุฏิคุณยายอยู่ติดกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม จึงมักเห็นสามเณรน้อยเดินผ่านไปมา จุดเด่นของสามเณรที่ดึงดูดสายตาคุณยายอีกอย่างคือ กลุ่มสามเณรไปทางไหน เสียงเจี๊วเจี๊วหยอกล้อกันมักตามมา และสามเณรมักทำงานกันอย่างสนุกสนาน ขยันขันแข็ง แม้จะมีพระพี่เลี้ยงคอยเข้มงวดกวดขันในเรื่องต่าง ๆ แต่ก็ยังคงมีเสียงที่บ่งบอกให้รู้ว่าเป็นลักษณะของผู้ที่เยาว์วัย

คุณยายท่านเมตตาและเอ็นดูต่อสามเณร ช่วงที่ท่านแข็งแรง ถ้ามีโอกาสท่านจะนำซ็อกโกแลต ลูกอม หรือไอศกรีมไปถวายสามเณรที่โรงเรียนพระปริยัติธรรมด้วยตัวท่านเอง ในช่วงวันเด็กซึ่งทางโรงเรียนพระปริยัติธรรมเรียกว่า “วันสามเณร” สามเณรท่านจะมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในบางปีคุณยายยังได้มีโอกาสเอาของไปถวาย และกล่าวถ้อยคำเล็ก ๆ น้อย ๆ กับสามเณรที่อาคารแก้วดวงธรรม ทุกปีท่านจะส่งของรางวัลไปร่วมให้สามเณรได้จับฉลากกัน

เวลาท่านนำของไปถวายสามเณรน้อยเหล่านั้น คุณยายท่านมีความสุข ท่านจะยิ้มกว้างเห็นฟัน แววตาของท่านมีความสุขแจ่มใส เบิกบานเป็นประกาย คำที่ท่านมักพูดและบอกเตือนสามเณรอยู่เสมอคือ “เณรอย่าชนะ เดี่ยวจะถูกเขี่ยเอา”

แววตาที่เบิกบานแจ่มใสเป็นประกายของท่าน ทำให้ข้าพเจ้านึกมองย้อนไปถึงภาพชีวิตของท่านในวัยเด็ก เมื่อครั้งยังเป็นเด็กหญิงชานา อยู่กับธรรมชาติและท้องทุ่ง คุณยายเป็นเด็กที่ร่าเริง เบิกบาน แจ่มใส สนุกสนาน ชุกช่น จนในบรรดาพี่น้องทั้งหลาย คุณยายถูกพ่อตีมากที่สุด แม้เวลาผ่านมานาน แต่แววตาที่ร่าเริง เบิกบาน แจ่มใส ของคุณยายไม่ได้จางหายไป ยิ่งช่วงที่ท่านอายุมากขึ้น ๆ ก่อนจะถึงช่วงท้ายของชีวิต ยิ่งรู้สึกว่าคุณเป็นผู้สูงอายุที่เบิกบาน แจ่มใส และอารมณ์ดี เวลาพูดคุยกับผู้ใดใบหน้าก็มีแต่รอยยิ้มและเสียงหัวเราะน้อย ๆ

ในช่วงตอนเย็น ๆ พอแดดร้อนลมตกแล้ว คุณยายท่านจะลงมาเดินออกกำลัง ยืดเส้นยืดสายรอบกุฏิข้างล่างอีก บางวันท่านก็เดินลงไปที่ท่าน้ำข้างหน้าเพื่อนั่งเลี้ยงปลา ช่วงหลังคุณยายท่านไม่ค่อยมีแรง เดินไปได้ไม่กี่ไกลก็เหนื่อย จึงใช้การนั่งรถเข็น แต่ท่านก็ยังแวะเวียนมาเลี้ยงปลาอยู่เสมอ อุบัติฐานักมักเข็นรถคุณยายไปใกล้ ๆ ริมฝั่งน้ำ แล้วช่วยกันบิขนมปังเลี้ยงปลาก่อนโต

ให้เป็นชินขนาดพอดี ส่งให้ท่านโยนลงไปเลี้ยงปลา โดยส่งขนมปังใส่มือข้างซ้ายของท่านบ้าง ข้างขวาบ้าง เพื่อเป็นการให้ท่านออกกำลังกายไปในตัวด้วย

คุณยายท่านจะโยนขนมปังกระจายไปตามจุดต่างๆ อย่างทั่วถึง ตรงไหนยังไม่ได้ แม้ไกลท่านก็พยายามออกแรงเพื่อที่จะโยนขนมปังให้ไปถึง และยังชวนให้พวกเราช่วยกันโยนขนมปังลงไปเลี้ยงปลาด้วย คงเหมือนน้ำใจของคุณยายที่มีความเมตตา สงสาร และเผื่อแผ่ไปให้กับทุก ๆ คน

ในช่วงตอนเย็น ที่ท่านลงมาเดินออกกำลังกายรอบ ๆ บริเวณกุฏิ บางครั้งจะเห็นสามเณรช่วยกันพัฒนารอบ ๆ โรงเรียนพระปริยัติธรรมด้วยความขยันขันแข็ง สลับไปกับการหยอกล้อกันบ้างในบางโอกาส สามเณรบางรูปกวาดเศษใบไม้บางรูปดายหญ้าถอนหญ้าใกล้กับบริเวณข้างรั้ว และเลยไปถึงหน้าประตูรั้วกุฏิคุณยายไปด้วยทุกครั้ง เวลาคุณยายเดินผ่านสามเณรก็มักหยุดมองดูคุณยายด้วยความสนใจ ต่อมาได้มีการจัดเตรียมหาไอศกรีมมาแช่ตู้เย็นไว้ วันไหนถ้าคุณยายผ่านไปเห็นสามเณรกำลังช่วยกันทำงานอยู่ ท่านก็ถวายไอศกรีมแก่สามเณร

มีอยู่ครั้งหนึ่งในช่วงเย็น ขณะนั้นคุณยายไม่ค่อยมีแรง

ต้องนั่งรถเข็น เวลาคุณยายนั่งรถเข็นต้องมีผู้ภูสากติดตามอย่างน้อย ๒ คน คนหนึ่งเป็นคนเข็นรถ อีกคนหนึ่งคอยเดินไปพร้อมกับคุณยาย ให้ท่านเห็นหน้าและคอยพูดคุยกับท่านบ้าง พาท่านออกกำลังกายบ้าง รถเข็นคุณยายผ่านมาทางประตูรั้วข้างหน้า เห็นสามเณรน้อยกำลังช่วยกันกวาดใบไม้อยู่ตรงบริเวณรั้วรถเข็นคุณยายไปหยุดจอดอยู่ตรงลานถนนแฉว ๆ ประตูรั้วแล้วประตูรั้วซึ่งปกติปิดไว้ได้ถูกเปิดออก เพื่อให้สามเณรได้เข้ามา ข้าพเจ้าวิ่งขึ้นไปเอาช็อคโกแลตมาให้คุณยาย สามเณรทั้งหมดมายื่นเข้าแฉว บางรูปสวมรองเท้า บางรูปมาแบบเท้าเปล่า

ข้าพเจ้ามองเห็นแววตาที่แจ่มใส เมตตาเอ็นดูที่คุณยายมีต่อสามเณร ท่านจะเอาช็อคโกแลตซึ่งมีหลากหลายรูปแบบเป็นถุง เป็นแท่ง เป็นกล่องตามแต่ที่มี ถวายสามเณรทีละรูปแล้วยกมือไหว้ จนครบทุกรูป ขณะเดียวกันข้าพเจ้าก็มองเห็นความปีติใจของสามเณรที่มีในอิริยาบถต่าง ๆ กัน บางรูปยิ้มกว้าง บางรูปจ้องมองดูคุณยายตาแทบไม่กระพริบ บางรูปรับของจากคุณยายเสร็จแล้วก็ยืนหลับตาพริ้ม

แต่ที่ประทับใจข้าพเจ้ามาก คือ พอรับช็อคโกแลตจากคุณยายเสร็จครบทุกรูปแล้ว สามเณรรูปเล็ก ๆ วิ่งกำลังซุกซนได้ซุบซิบปรึกษาหารือกันเล็กน้อย ก่อนที่จะยืนเรียงแถวกันอย่าง

เป็นระเบียบเรียบร้อย รูปที่สวมรองเท้ายู่ก็ถอดรองเท้าออก
สามเณรน้อยประมาณ ๑๐ รูป พร้อมใจกันยกมือพนม และ
สวดมนต์ให้พรเป็นภาษาบาลีบทยาวอย่างตั้งอกตั้งใจ

คุณยายซึ่งนั่งอยู่บนรถเข็น พนมมือรับพรจากเหล่า
สามเณรด้วยใบหน้าประดับด้วยรอยยิ้ม ข้าพเจ้าได้แต่นึกในใจ
ว่า อะไรหนอที่ทำให้สามเณรน้อยรูปเล็ก ๆ วัยกำลังซุกซน รู้จัก
คิด รู้จักทำ โดยไม่มีพระพี่เลี้ยง หรือสามเณรรุ่นพี่รูปโตคอยบอก
คอยกำกับ คงเป็นเพราะกระแสแห่งความเมตตาปราชญ์นาดีและ
ความเคารพของคุณยายที่มีต่อสามเณรเหล่านี้กระมัง ที่ทำให้
สามเณรน้อยเหล่านั้นซาบซึ้งใจ จึงรู้จักคิดหาวิธีที่จะตอบแทน
คุณ อยากให้คุณยายได้บุญเยอะ ๆ เทือกเถาเหล่ากอของสมณะ
รูปน้อย ๆ นี้ จึงได้น้อมนำเอาบทสวดอำนวยพร ที่กลั่นมาจาก
ใจใส ๆ ของทุก ๆ รูปมอบให้คุณยาย

นอกจากนี้คุณยายยังเป็นขวัญและกำลังใจให้กับพระ
เณรที่เรียนบาลีทุกรูป ช่วงใกล้จะสอบ คุณยายมักจะมีปากกา
ลูกอม ช็อคโกแลตไปถวายพระเณร ลูกอมและช็อคโกแลตส่วน
ใหญ่ได้มาจากญาติโยมที่นำมาถวายคุณยาย เหมือนจะรู้ใจคุณ
ยายว่า ท่านจะเก็บช็อคโกแลตหรือลูกอมไว้ถวายสามเณร ดังนั้น
เวลาไปไหนมาไหนสาธุชนเหล่านั้นจึงมักมีลูกอม หรือช็อคโกแลต

แบบแปลก ๆ มาถวายคุณยาย ทั้งจากเมืองนอก เมืองไทย ใคร
เอามาถวายคุณยายก็เก็บ ๆ ไว้ จึงได้เป็นจำนวนมาก รวบรวม
มาถวายพระเนรทกฐูปได้อย่างทั่วถึง

ปากกาก็เช่นเดียวกัน ไม่ใช่ปากกาธรรมดา เพราะปากกา
ชุดที่นำไปถวายนี้ ถูกวางไว้ที่หัวเตียงคุณยายหลายวัน ก่อนที่จะ
นำไปถวายพระเนร ให้ท่านเอาไปใช้ในการเขียนสอ

แม้เมื่อพระภิกษุสามเณรท่านประสบความสำเร็จในการ
เล่าเรียน สอได้ ป.ธ. ๙ คุณยายก็ยังมิขอลาไปถวายเพื่อแสดง
มุทิตาจิต พร้อมทั้งอวยพรด้วยคำอวยพรที่ทำให้พระ ป.ธ. ๙
ที่ไปรับของจากท่านในวันนั้นต้องยิ้มกว้างว่า “ให้ท่านได้เป็น เจ้า
คุณกันทุกรูปเลยนะ”

ชีวิตของคุณยายเต็มเปี่ยมไปด้วยการเป็นผู้ให้

ผู้ให้...ยอมเป็นที่รัก

ไม่ว่าจะอยู่ที่แห่งไหน...

คุณยายจึงเป็นที่รัก และเป็นที่รวมใจของทุกคน

ไม่ว่าจะอยู่ที่แห่งไหน...

คุณยายคือขวัญและกำลังใจของทุกคน”

